

Program funkcjonowania i rozwoju Miejskiego Domu Kultury w Łąncucie na lata 2025-2029

Autor: Ilona Dusza-Rzeszowska

I. WSTĘP

Miejski Dom Kultury w Łąncucie to instytucja z wieloletnim dorobkiem i ogromnym potencjałem, która staje przed nowymi wyzwaniami współczesnej kultury i postępu cywilizacyjnego. Wymaga nowoczesnego i transparentnego zarządzania oraz otwartości na zmieniające się potrzeby społeczno-kulturowe. Odpowiadając na potrzeby mieszkańców i kierunki polityk publicznych, MDK przyjmuje model rozwoju oparty na czterech filarach: profesjonalizacji, nowoczesności, współpracy i dziedzictwa. Program na lata 2025–2029 oparła n na analizie Strategii Rozwoju MDK 2015–2020, wnioskach Podkarpackiej Diagnozy Kultury 2023 oraz doświadczeniach zdobytych w trakcie 10 miesięcy pełnienia przeze mnie funkcji p.o. dyrektora MDK. Zaobserwowałam m.in. zapotrzebowanie na nowe formy edukacji artystycznej, większą dostępność wydarzeń, potrzebę rozwoju oferty warsztatowej, nowoczesnej komunikacji i większej obecności instytucji w mediach społecznościowych. Diagnoza ta stała się fundamentem planowanych kierunków rozwoju.

II. MISJA I WIZJA MDK

Misja, wizja oraz system wartości to fundamenty funkcjonowania instytucji kultury i kluczowe elementy każdego programu rozwoju. Misja wyraża sens istnienia instytucji, określając, komu i w jakim celu służy działalność placówki. Wizja wskazuje aspiracje i obraz przyszłości, do którego instytucja zmierza. Z kolei wartości, takie jak dostępność, jakość, współpraca, otwartość oraz równowaga między dziedzictwem a nowoczesnością, są busolą w podejmowaniu decyzji programowych, organizacyjnych i komunikacyjnych. Te trzy elementy nie tylko budują spójną tożsamość instytucji, lecz także integrują zespół pracowników i ułatwiają współpracę z partnerami i społecznością. Dzięki nim możliwe jest świadome i odpowiedzialne planowanie rozwoju oraz systematyczna ewaluacja skuteczności działań.

Misją Miejskiego Domu Kultury w Łąncucie w perspektywie niniejszego programu działalności i funkcjonowania jest budowanie mostów łączących ludzi, kultury i pokolenia, poprzez wspieranie dialogu międzykulturowego, organizowanie wydarzeń artystycznych i edukacyjnych, społeczno-kulturalnych oraz kultywowanie lokalnych tradycji. MDK stwarza warunki do rozwoju twórczości artystycznej, edukacji kulturalnej oraz rozwoju społecznego poprzez organizowanie warsztatów, wydarzeń kulturalnych i projektów edukacyjnych, które angażują lokalną społeczność i promują aktywne uczestnictwo w kulturze. Działania opierają się na profesjonalnym poziomie oferowanych usług kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, tworząc przestrzeń otwartą dla wszystkich – od najmłodszych po seniorów, od mieszkańców po gości z innych regionów i państw.

Miejski Dom Kultury w Łąncucie łączy lokalne tradycje z nowoczesnością, kultywuje dziedzictwo narodowe i regionalne. Dzięki współpracy z lokalnymi, regionalnymi, ogólnopolskimi i międzynarodowymi partnerami wspiera rozwój łąncuckiej społeczności, wzmacnia poczucie tożsamości lokalnej oraz inspiruje do twórczości i wspólnego uczestnictwa w życiu społecznym.

Kultura łączy z przeszłością poprzez pielęgnowanie tradycji i historii, a sztuka otwiera bramy do przyszłości, inspirując do tworzenia i odkrywania nowych perspektyw w działalności artystycznej i społecznej. Dlatego w MDK stawiany jest nacisk na profesjonalizm, otwartość i wspólne działanie, aby Łańcut był miejscem spotkań, odkryć i twórczych przeżyć.

Wizja Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie jest następująca: Miejski Dom Kultury w Łańcucie dąży do bycia nowoczesnym i dynamicznym centrum życia kulturalnego i społecznego, które reaguje na zmieniające się potrzeby mieszkańców i wyzwania współczesności. Instytucja ta jest przestrzenią twórczej ekspresji, edukacji oraz integracji, otwartą dla wszystkich pokoleń i grup społecznych.

Dzięki harmonijnemu łączeniu lokalnych tradycji z globalnymi trendami MDK będzie wspierać rozwój osobisty i społeczny mieszkańców, inspirując do współpracy, kreatywności oraz aktywnego uczestnictwa w kulturze. Jako przyjazne i dostępne miejsce, MDK stanie się otwartą bramą do świata sztuki i historii, jednocześnie promując wartości tradycyjne i współczesne oraz nowoczesne formy ekspresji artystycznej.

System wartości Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie jest następujący:

1. Dialog, szacunek i współpraca – Promowana jest atmosfera wzajemnego szacunku, życzliwości i wsparcia w działaniu oraz współpracy, co sprzyja budowaniu silnych relacji społecznych i zawodowych. Dąży się do rozwiązywania konfliktów i osiągnięcia celów poprzez sprawną komunikację i wspólne działania.
2. Profesjonalizm – Działania prowadzone są na najwyższym poziomie merytorycznym i organizacyjnym, zapewniając wysoką jakość usług kulturalnych i edukacyjnych.
3. Otwartość – Tworzone jest środowisko przyjazne, dostępne dla wszystkich grup społecznych, promujące różnorodność i inkluzywność oraz równe prawa i możliwości dla wszystkich.
4. Kreatywność i rozwój osobisty – Inspiruje się do twórczego myślenia i działania poprzez rozwijanie talentów oraz eksplorowanie nowych form wyrazu artystycznego, a także wspieranie edukacji, samodoskonalenia i zdobywania nowych umiejętności.
5. Tożsamość lokalna – Kulturowane są tradycje i dziedzictwo kulturowe regionu, budując poczucie przynależności i dumy wśród mieszkańców.
6. Wspólnota – Wspierana jest integracja społeczna i dialog międzykulturowy, umożliwiając mieszkańcom wspólne uczestnictwo w życiu kulturalnym.
7. Innowacyjność – Wprowadzane są nowoczesne rozwiązania technologiczne i organizacyjne, które odpowiadają na potrzeby współczesnych odbiorców i przyszłych pokoleń.
8. Dbłość o otoczenie i ochrona środowiska – Promowany jest ekologiczny styl życia i odpowiedzialność za środowisko naturalne poprzez proekologiczne inicjatywy oraz zwracanie uwagi na porządek i estetykę otoczenia.

II. CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne stanowią kluczowy element programu rozwoju, ponieważ pozwalają na precyzyjne określenie kierunków działań, które instytucja będzie realizować w długofalowej perspektywie. Ich sformułowanie umożliwia skupienie uwagi zespołu MDK na priorytetach, ułatwia planowanie operacyjne oraz stanowi podstawę do oceny efektywności realizowanych przedsięwzięć. Dzięki jasno określonym celom strategicznym, MDK może skutecznie odpowiadać na potrzeby społeczności lokalnej i adaptować się do zmieniających się warunków otoczenia. Dlatego stawiam dla MDK następujące cele strategiczne:

1. Zwiększenie dostępności i jakości oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta i regionu. Celem jest tworzenie szerokiej, zróżnicowanej i odpowiadającej na potrzeby mieszkańców oferty edukacyjno-artystycznej, która będzie dostępna zarówno przestrzennie, jak i finansowo. Wdrażane będą działania eliminujące bariery w dostępie do kultury dla różnych grup społecznych, w tym dzieci, młodzieży, seniorów i osób z niepełnosprawnościami.
2. Wsparcie amatorskiego ruchu artystycznego i twórczości własnej mieszkańców Łącuta i okolic. MDK będzie rozwijał i wspierał zespoły artystyczne, koła zainteresowań i działania twórcze mieszkańców, oferując im przestrzeń, opiekę instruktorską, promocję i możliwość prezentacji efektów własnej pracy twórczej.
3. Rozwój profesjonalnej kadry i infrastruktury kultury. Realizacja tego celu zakłada systematyczne podnoszenie kwalifikacji pracowników MDK, w tym udział w szkoleniach, konferencjach i wizytach studyjnych, a także modernizację przestrzeni i wyposażenia niezbędnego do prowadzenia nowoczesnej działalności kulturalnej.
4. Promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego i współczesnych form wyrazu artystycznego. Działania MDK będą łączyć tradycję z nowoczesnością poprzez realizację projektów promujących kulturę ludową, rękodzieło, folklor, jak i sztukę współczesną, teatr, muzykę klasyczną i jazzową, design i działania eksperymentalne.
5. Integracja społeczna poprzez kulturę. MDK będzie organizował wydarzenia i projekty sprzyjające budowaniu więzi społecznych i międzypokoleniowych, integrując mieszkańców z różnych środowisk. Kultura będzie narzędziem włączania społecznego, rozwijania kompetencji obywatelskich i przeciwdziałania wykluczeniu.
6. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami -- zaangażowanie biznesu w działania kulturalne.

III. DZIAŁALNOŚĆ PROGRAMOWA Działalność programowa Miejskiego Domu Kultury w Łącuta stanowi trzon realizacji jego misji i celów strategicznych. Jej podstawą jest zróżnicowana i dostępna oferta skierowana do mieszkańców w każdym wieku, odpowiadająca na potrzeby edukacyjne, społeczne i kulturowe. MDK pełni funkcję lokalnego centrum aktywności twórczej, edukacji artystycznej, integracji społecznej oraz pielęgnowania dziedzictwa kulturowego. Wszystkie działania podejmowane w ramach działalności programowej są spójne z przyjętymi wartościami instytucji oraz stanowią odpowiedź na wyniki lokalnych diagnoz i konsultacji społecznych.

Działalność programowa obejmuje dziewięć kluczowych obszarów:

1. Edukacja kulturalna – warsztaty, zajęcia edukacyjne, wykłady i koncerty przybliżające różne dziedziny sztuki i kultury.
2. Wsparcie amatorskiego ruchu artystycznego – rozwój grup twórczych i zespołów z możliwością publicznych prezentacji.
3. Promocja wiedzy i sztuki – konkursy, wystawy i przeglądy kierowane do młodych artystów.
4. Rozwój folkloru i rękodzieła – warsztaty i prezentacje tradycyjnych i łączonych form kultury.
5. Integracja społeczna – wydarzenia otwarte dla mieszkańców o charakterze międzypokoleniowym i inkluzyjnym.
6. Współpraca z instytucjami – działania realizowane wspólnie z placówkami oświatowymi, bibliotekami, NGO.

7. Promocja miasta – wydarzenia i inicjatywy wspierające wizerunek Łańcuta jako miasta kultury.
8. Zarządzanie zasobami MDK – racjonalne gospodarowanie budżetem, infrastrukturą i zasobami kadrowymi.
9. Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami -- zaangażowanie biznesu w działania kulturalne.

W latach 2025–2029 MDK planuje realizację bogatego i zróżnicowanego programu wydarzeń. Wśród zaplanowanych zadań znajdują się m.in.: koncerty, spektakle, warsztaty, przeglądy i festiwale, projekty edukacyjne i artystyczne, pikniki rodzinne, kino plenerowe, wydarzenia integracyjne i gościnne, rozwój działalności kinowej, teatralno-estradowej, wystawienniczej i wydawniczej. Do szczególnie istotnych wydarzeń z wieloletnią tradycją należą: Dni Miasta Łańcuta, Jarmak Podzwierzyniecki, Przedszkolada, Gala Animatora Kultury (z wręczeniem wyróżnień: Łańcuckie Skrzydła Kultury), Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Obchody Międzynarodowego Dnia Tańca, Wielkanocne Miasteczko Świąteczne, Międzynarodowe Kursy Muzyczne im. Z. Brzewskiego w Łańcucie (współpraca partnerska), Festiwal Psalmów Dawidowych (współpraca partnerska), Świąteczny Dom Kultury, Bal dla Niepodległej, Ogólnopolski Przegląd Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tańca Ludowego „Garniec, Festiwal Kultur Polska–Ukraina, Złota Jesień Kultur - festiwal polsko-ukraiński, Kinolub - międzynarodowy festiwal filmów dla dzieci i młodzieży, seanse filmowe w ramach „Bajkowych Wtorków” i „Filmowych Śród” Koncert Dobroczynny Ekrol.

Nastąpi przegląd i aktualizacja form realizowanych dotąd wydarzeń pod kątem zainteresowań i potrzeb uczestników. Na podstawie Przedszkolady zostanie zainicjowane wydarzenie Laba kierowane do uczniów łańcuckich szkół podstawowych. Planuje się też zainicjowanie wydarzenia Kwiat łańcucki - skupionego wokół dziedzictwa wzornictwa, etnoludzaju, mody, ubioru itp. oraz podjęcie współpracy przy wydarzeniu Nordkiada. Nowym zadaniem będzie tworzenie i rozwijanie archiwum cyfrowego MDK, rozwój wolontariatu oraz program włączania młodzieży w kulturę - Kwadrat Kultury.

Dotychczasowe stałe formy działalności w postaci zajęć artystycznych (ceramika, grafika warsztatowa, ZPiT Łańcut, ZPiT Mały Łańcut, Ekrol, Rytm, Nowa Lutnia, Kompania Country, Ghotrid), będą kontynuowane. Niemniej planowane jest znaczne poszerzenie oferty zajęć tak, aby Miejski Dom Kultury w Łańcucie był atrakcyjnym miejscem 7 dni w tygodniu zarówno dla mieszkańców, jak i turystów.

Zajęcia artystyczne będą się odbywały w modernizowanych lub nowopowstałych pracowniach sztuki i kultury. W strukturze Miejskiego Domu Kultury w Łańcucie będą one stanowiły fundament kulturalnego rozwoju lokalnej społeczności. Każda pracownia specjalizująca się w określonej dziedzinie sztuki, będzie oferowała użytkownikom i uczestnikom różnorodne formy zajęć (stałe, okresowe, warsztaty specjalne, pokazy artystyczne), wyrazu artystycznego oraz możliwość rozwoju osobistego. Organizacja, funkcjonowanie i administracja tych pracowni będą zaprogramowane w sposób umożliwiający sprawne działanie, efektywne wykorzystanie zasobów oraz optymalny rozwój talentów zarówno u uczestników zajęć w pracowniach, jak i instruktorów. Celem prowadzenia pracowni sztuki przez MDK będzie też integracja artystycznych środowisk i wymiana doświadczeń przy wsparciu uznanych mistrzów sztuki i rzemiosł artystycznych.

Tworzenie przestrzeni do włączenia przedstawicieli lokalnego biznesu w rozwój kultury łańcuckiej będzie się opierało na kontynuacji inicjatywy Kobięce Śniadania Biznesowe oraz na tworzeniu nowych

możliwości współpracy przy wydarzeniach lub w zakresie jego wsparcia finansowego, rzeczowego lub promocyjnego. Niezwykle istotna z perspektywy MDK jest współpraca z przedsiębiorcą prowadzącym nowo powstałą kawiarnię konceptualną Artista, w głównej części budynku MDK. Kawiarnia konceptualna to miejsce, które łączy serwowanie kawy z unikalnym, często artystycznym lub tematycznym konceptem. Ta jest połączona z galerią sztuki.

Zgodnie z założeniami we Foyer MDK utworzyła się przestrzeń, która będzie rozwijana w następujących funkcjach:

- Miejsca centralnego punktu spotkań w łańcucie, gdzie ludzie spotykają się na kawę, rozmowy i wymianę pomysłów i lubią spędzać czas wolny.
- Przestrzeni dla małych wydarzeń lokalnych twórców i artystów typu koncerty, potańcówki, wystawy, warsztaty, prelekcje, spotkania autorskie, które staną się pretekstem do rozmów, refleksji, ale też rozrywki.
- Ambasady lokalnej sztuki i kultury, która wspiera lokalnych artystów, prezentując ich dzieła i organizując okolicznościowe wydarzenia, pomagając w sprzedaży lokalnych wyrobów rzemieślniczych i sztuki.
- Centrum integracji społecznej, gdzie ludzie z różnych grup społecznych mogą się spotykać, nawiązywać kontakty i budować relacje, tworząc przestrzeń przyjazną dla wszystkich.
- Atrakcji turystycznej dla odwiedzających Łańcut.
- Centrum dialogu społecznego, gdzie można organizować debaty, panele dyskusyjne i spotkania tematyczne, które zachęcają mieszkańców do wymiany poglądów na różne tematy społeczne i kulturalne. Miejsce, gdzie lokalne organizacje i grupy mogą prezentować swoje projekty, organizować spotkania i zdobywać wsparcie społeczności.

IV. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE

Z perspektywy organizacyjnej istotne jest ugruntowanie przeprowadzonej restrukturyzacji organizacyjnej, czyli procesu zmiany struktur i procedur w MDK oraz głębokie przekształcenie sposobu myślenia i działania całej instytucji wewnątrz oraz sposobu postrzegania jej z zewnątrz. Restrukturyzację przeprowadziłam na podstawie audytu zarządzania i funkcjonowania MDK, obserwacji i rozmów z pracownikami, interesariuszami i publicznością MDK. W wyniku restrukturyzacji w miejsce ocenianego negatywnie Działu Artystycznego powstał Dział Animacji Kulturalnej oraz Organizacji Wydarzeń, jak i Dział Komunikacji, Promocji i Rozwoju, co się przełożyło znacząco na zwiększenie oferty MDK i znaczny wzrost zainteresowania publiczności MDK. Sprawy sprzedaży i przychodów z usług komercyjnych stały się częścią zmodernizowanego Działu Administracji (dotychczas Działu Administracyjno-Gospodarczego), który czuwa nad obsługą klientów.

Planowana jest kontynuacja uspołniania regulaminów, tworzenia programów współpracy, ewaluacja struktur oraz wdrożenie kultury organizacyjnej opartej na wartościach. Program będzie podlegał corocznej ewaluacji wewnętrznej oraz aktualizacji zgodnie z potrzebami społeczności, wynikami oceny działalności oraz na podstawie analiz wyników z kontroli zarządczej.

Kluczowa w perspektywie instytucjonalnej jest wymiana infrastruktury informatycznej, wdrożenie nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych i usługowych oraz doposażenie MDK, aby pod tym

względem mogła spełnić współczesne standardy bezpieczeństwa cyfrowego i postępu technologicznego.

V. FINANSOWANIE

Podstawowym źródłem finansowania działalności MDK w Łąncucie jest dotacja z budżetu Gminy Miasta Łącuta. Konieczne jest, aby MDK dostarczało właściwie opracowane dane umożliwiające jak najskuteczniejsze szacowanie i kosztorysowanie działalności MDK, w celu przyznania dotacji w wysokości odpowiadającej efektywnemu i oszczędnym wykorzystaniu, przy jednoczesnej minimalizacji zagrożenia deficytem mogącym się odbijać na konieczności ograniczenia działalności kulturalnej. Ponadto instytucja planuje aktywnie pozyskiwać środki zewnętrzne, w tym z programów ministerialnych (Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowe Centrum Kultury), funduszy unijnych, programów regionalnych oraz projektów międzynarodowych. Temu służy nowopowstała komórka organizacyjna MDK - Dział Komunikacji, Promocji i Rozwoju.

MDK rozwijać będzie również działalność odpłatną i komercyjną (np. wynajem sal, sceny plenerowej, kina plenerowego, sprzedaż biletów, itp), a także fundraising – ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z lokalnym biznesem, sponsoringu, patronatów oraz darowizn. Strategia finansowa MDK zakłada zrównoważone łączenie środków publicznych i pozapublicznych, co zapewni stabilność instytucji oraz niezależność programową.

Realizacja niniejszego programu ma na celu budowanie nowoczesnej, profesjonalnej i otwartej instytucji kultury, która nie tylko odpowiada na potrzeby współczesnego odbiorcy, ale także aktywnie współtworzy lokalną tożsamość i kapitał społeczny Łącuta i regionu.

Monika Durakiewicz